

MÜÜRIMÖRTIDE SPETSIFIKATSIOON
Osa 1: Krohvimört

Specification for mortar for masonry
Part 1: Rendering and plastering mortar

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 998-1:2016 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles detsembris 2016;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2017. aasta jaanuarikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 18 „Müüritis“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus.

Standardi on tõlkinud Eesti Betooniühing, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud ja standardi on heaks kiitnud EVS/TK 18.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 998-1:2016 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 09.11.2016.

Date of Availability of the European Standard EN 998-1:2016 is 09.11.2016.

See standard on Euroopa standardi EN 998-1:2016 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 998-1:2016. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.100.10

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Specification for mortar for masonry - Part 1: Rendering and plastering mortar

Définitions et spécifications des mortiers pour
maçonnerie - Partie 1: Mortiers d'enduits minéraux
extérieurs et intérieurs

Festlegungen für Mörtel im Mauerwerksbau - Teil 1:
Putzmörtel

This European Standard was approved by CEN on 9 April 2016.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA	3
SISSEJUHATUS	4
1 KÄSITLUSALA	5
2 NORMIVIITED	5
3 TERMINID, MÄÄRATLUSED JA LÜHENDID	6
3.1 Terminid ja määratlused	6
3.2 Lühendid	8
4 MATERJALID	8
5 TOOTE OMADUSED	9
5.1 Üldist	9
5.2 Kasutusvalmis mördi omadused	9
5.2.1 Kasutatavusaeg	9
5.2.2 Öhusisaldus	9
5.3 Kivistunud mördi omadused	9
5.3.1 Üldist	9
5.3.2 Kestvus	10
5.3.3 Tuletundlikkus	10
5.3.4 Ohtlikud ained	10
5.4 Mördi segamine ehitusplatsil	13
6 KROHVIMÖRTIDE TÄHISTAMINE	13
7 MÄRGISTAMINE JA MARKEERIMINE	13
8 TOIMIVUSE PÜSIVUSE HINDAMINE JA KONTROLLIMINE (AVCP)	13
8.1 Üldist	13
8.2 Tootetüübi määramine	13
8.2.1 Üldist	13
8.2.2 Proovivõtt	14
8.2.3 Etalonkatse	14
8.2.4 Tootetüübi määramise kordamine	14
8.2.5 Dokumenteerimine	14
8.2.6 Katsemeetodite rakendamine	14
8.3 Tootmisohje (FPC)	14
8.3.1 Üldist	14
8.3.2 Protsessikontroll	14
8.3.3 Valmistootte vastavus	15
8.3.4 Statistilised meetodid	15
8.3.5 Jälgitavus – toodete märgistus ja laokontroll	15
8.3.6 Mittevastavad tooted	16
Lisa A (normlisa) Proovide võtmine tootetüübi määramiseks ja saadetiste sõltumatuks katsetuseks	17
Lisa B (teatmelisa) Tehase tootmisohje (FPC) indikatiivsed katsesagedused	18
Lisa ZA (teamelisa) Selle Euroopa standardi seos EL-i määrusega nr 305/2011	20
Kirjandus	24

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN 998-1:2016) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 125 „Masonry“, mille sekretariaati haldab BSI.

See dokument asendab standardit EN 998-1:2010.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2017. a maiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2018. a augustiks.

Standard on koostatud mandaadi alusel, mille on Euroopa Standardimiskomiteele (CEN) andnud Euroopa Komisjon ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon, ja see toetab EL-i ehitustoodete määruse (EL) nr 305/2011 põhinõudeid ehitistele.

Teave EL-i direktiivi kohta on esitatud teatmelisas ZA, mis on selle dokumendi lahutamatu osa.

Olulisimad muudatused võrreldes eelmise väljaandega on järgmised:

- a) uue normatiivse (CPR-i) terminoloogia rakendamine, kus see on asjakohane;
- b) jaotiste 5.2 kuni 5.4 järjekorda on muudetud (kasutusvalmis krohvimört on enne kivistunud mörti);
- c) toimivuse püsivuse hindamist ja kontrollimist (AVCP) käsitlevad jaotised on üle vaadatud;
- d) koostatud on uus lisa tehase tootmisohje viitavate katsesagedustega (teatmelisa);
- e) lisa ZA (teatmelisa) on üle vaadatud;
- f) tehtud on mõned väiksemad toimetustlikud muudatused.

Olemasolevaid tehnilisi klasse ja/või piirtasemeid ei ole muudetud.

EN 998 „Specification for mortar for masonry“ („Müürimörtide spetsifikatsioon“) koosneb järgmistest osadest:

- Part 1: Rendering and plastering mortar (Osa 1: Krohvimört);
- Part 2: Masonry mortar (Osa 2: Müürimört).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Krohvimördi omadused sõltuvad põhiliselt kasutatava(te) sideaine(te) liigist ja sisaldusest. Eriomadusi on võimalik saavutada, kasutades eri tüüpi täitematerjale, keemilisi ja/või pulbrilisi lisandeid.

Krohvimördid on määratletud:

- a) Koostise valiku alusel kui:
 - 1) etteantud omadustega mört või
 - 2) etteantud koostisega mört.
- b) Valmistusviisi alusel kui:
 - 1) tehases valmistatud mört;
 - 2) tehases valmistatud poolfabrikaatmört või
 - 3) ehitusplatsil valmistatud mört.
- c) Omaduste ja/või kasutuse alusel kui:
 - 1) üldotstarbeline mört;
 - 2) kergmört;
 - 3) värviline mört;
 - 4) ühekihiline välismört;
 - 5) remondimört;
 - 6) soojustusmört.

Krohvimördid saavutavad oma lõplikud omadused alles pärast paigaldamist ja kivistumist. Krohvimördi täidetavad funktsioonid sõltuvad kasutatud materjaliliikide omadustest, krohvikihi paksusest ja paigaldusviisist. Lisaks sellele määrab krohv ära konstruktsiooni pinna iseloomu.

Ehituspraktika ja kliima ning mördi komponentide erinevused ei võimalda kindlaks määrata kogu Euroopas kasutatavat etteantud koostisega mördi standardset koostist. Sellepärast peaks nende segude koostise (retsepti) ja kasutusala spetsifitseerimine põhinema kasutuskohas olemasoleval praktilisel kogemustel.

1 KÄSITLUSALA

Euroopa standard rakendub tehases valmistatud anorgaaniliste sideainete põhiste krohvimörtidele, mida kasutatakse nii välis- kui ka sisetingimustes seinte, lagede, postide ja vaheseinte krohvimisel. Standard sisaldab määratlusi ja lõpptoote toimivusnõudeid.

See Euroopa standard esitab standardiga hõlmatud toodete toimivuse püsivuse hindamise ja kontrollimise (AVCP) menetluse. Standard sisaldab ka selle Euroopa standardiga hõlmatud toodete märgistuse nõudeid.

Standard ei hõlma mörte, mille põhiline sideaine on kips.

Kipsi võib kasutada koos õhkclubjaga kui täiendavat sideainet. Kui põhiline sideaine on õhkclubi, siis kuulub krohvimört Euroopa standardi käsituslusalasse. Kui põhiline sideaine on kips, siis kuulub krohvimört standardi EN 13279 käsituslusalasse.

See Euroopa standard ei käsitle spetsiaalseid tulekindlaid ja akustiliste eriomadustega mörte, mörte konstruktsioonide parandamiseks ega ehituselementide pindade töötlemiseks, nagu tasandus- või sobitusmördid, värvid, katted, õhukesekihilised orgaanilised krohvid ja valmiselemendid (nt krohvplaadid).

Selle Euroopa standardi käsituslusalasse kuuluvad peatükis 3 määratletud krohvimördid, välja arvatud ehitusplatsil valmistatavad. Euroopa standardit või selle osi on siiski võimalik kasutada koos ehitusplatsil valmistatavaid mörte käsitlevate rakendusjuhiste ja riigisiseste spetsifikatsioonidega.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas terveniisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN 1015-2. Methods of test for mortar for masonry - Part 2: Bulk sampling of mortars and preparation of test mortars

EN 1015-7. Methods of test for mortar for masonry - Part 7: Determination of air content of fresh mortar

EN 1015-9. Methods of test for mortar for masonry - Part 9: Determination of workable life and correction time of fresh mortar

EN 1015-10. Methods of test for mortar for masonry - Part 10: Determination of dry bulk density of hardened mortar

EN 1015-11. Methods of test for mortar for masonry - Part 11: Determination of flexural and compressive strength of hardened mortar

EN 1015-12. Methods of test of mortar for masonry - Part 12: Determination of adhesive strength of hardened rendering and plastering mortars on substrates

EN 1015-18. Methods of test for mortar for masonry - Part 18: Determination of water absorption coefficient due to capillary action of hardened mortar

EN 1015-19. Methods of test for mortar for masonry - Part 19: Determination of water vapour permeability of hardened rendering and plastering mortars

EN 1015-21. Methods of test for mortar for masonry - Part 21: Determination of the compatibility of one-coat rendering mortars with substrates

EN 1745:2012. Masonry and masonry products - Methods for determining thermal properties

EN 13501-1. Fire classification of construction products and building elements - Part 1: Classification using test data from reaction to fire tests

3 TERMINID, MÄÄRATLUSED JA LÜHENDID

Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.

3.1 Terminid ja määratlused

3.1.1

krohvimört (*rendering/plastering mortar*)

segu, mis koosneb ühest või mitmest mineraalsest sideainest, täitematerjalidest, veest ja vahel keemilistest ja/või pulbrilistest lisanditest ning mida kasutatakse välis- ja sisekrohvina

3.1.2

kasutusvalmis krohvimört (*fresh rendering/plastering mortar*)

läbisegatud ja kasutusvalmis mört

3.1.3

koostamispõhiselt määratletud mördid

3.1.3.1

etteantud omadustega krohvimört (*designed rendering/plastering mortar*)

müürimört, mille koostise ja valmistusmeetodi valib tootja nii, et spetsifitseeritud omaduste saavutamine oleks tagatud (toimivuspõhine määratlus)

3.1.3.2

etteantud koostisega krohvimört (*prescribed rendering/plastering mortar*)

mört, mille koostis on ette antud ja mille omadused tulenevad kindlaksmääratud segu vahekorrast (retseptipõhine määratlus)

3.1.4

valmistusviisipõhiselt määratletud mördid

3.1.4.1

tehases valmistatud krohvimört (*factory-made rendering/plastering mortar*)

tehases doseeritud ja segatud mört

MÄRKUS See võib olla kuivsegu, mis on valmis segatud ja vajab ainult vee lisamist, või kasutusvalmis müürimört.

3.1.4.2

tehases valmistatud poolfabrikaatmördid

3.1.4.2.1

eeldoseeritud krohvimört (*pre-batched rendering/plastering mortar*)

mört, mille kõik lähtematerjalid on tehases doseeritud, tarnitakse ehitusele ja segatakse seal valmistaja kindlaksmääratud nõuete ja tingimuste kohaselt